

SUNUŞ

Bugüne kadar 8 ortak kitaba yazılarımla katkı verdim. *Aramızda Kalmasın* yayımlanan ilk kitabım. Kitapta yer alan röportajların büyük bölümü 2000-2010 yılları arasında yapıldı. Dosya, bilgisayarımda yayıncısını beklerken bu güzel insanlardan 15'i aramızdan ayrıldı.

1997'de Samsun'dan İstanbul'a taşındım. "Taşı toprağı altın" bu kente gelirken Samsun/Havza'da Tersakan gazetesini çıkaran Oğuzhan Öztürkmen dostum, "İstanbul'da röportaj yapma şansın olacak. Özellikle Samsunlu kültür sanat insanlarıyla yaptığın röportajlarını gazetemize bekliyoruz" demişti. Bu nedenle kitapta yer alan 44 röportajdan 25'ini Samsunlu kültür sanat insanlarıyla yaptığım röportajlar oluşturdu. Konuştuğumuz gibi röportajların büyük kısmı Tersakan gazetesinde yayımlandı. Yine aynı dönemde başta İstanbul'daki dergiler olmak üzere değişik illerdeki dergilerde de yayımlandı.

Aramızda Kalmasın'da Türk edebiyatının, tiyatrosunun, resminin ve karikatürünün çok önemli isimleriyle yaptığım röportajlara yer verdim. Yaptığım görüşmelerin büyük çoğunluğu yüz yüze yapılmış röportajlardır. Söyleşi için randevu aldığımda en az bir hafta çalışıyordum. Röportaj yapacağım kişiyle ilgili gazete ve dergilerde çıkan yazı ve röportajları okuyup not alıyordum. Hakkında yazı ve söyleşi bula madığım (henüz Google bu kadar yaygın kullanımda değildi) ilgili kişinin arşivinden yararlanıyordum. Röportaj sorularımı bu titiz çalışmalardan sonra hazırlıyordum.

Son olarak bu dosyayı oluşturma çabalarımaya yaptıkları katkıları için teşekkür etmem gereken kıymetli insanlar var:

Öncelikle *Aramızda Kalmasın*'ın kitap olarak siz okurlarımıza ulaşmasını sağlayan Bilgi Yayınevi Yayın Koordinatörü Mesut Örs'e, paylaşımcı, özenli çalışması için editörüm Özge İpek Esen'e, kitapta emeği geçen Bekir Tekkaya, Didem Kestek ve Umut Durmuşoğlu'na, dosyanın derlenip toparlanmasına verdikleri katkılar için eğitimci/yazar dostlarım Ebru Çaloğlu, Dursun Bayar ve Akın Ersöz'e sonsuz teşekkür ediyorum.

Celal Karaca

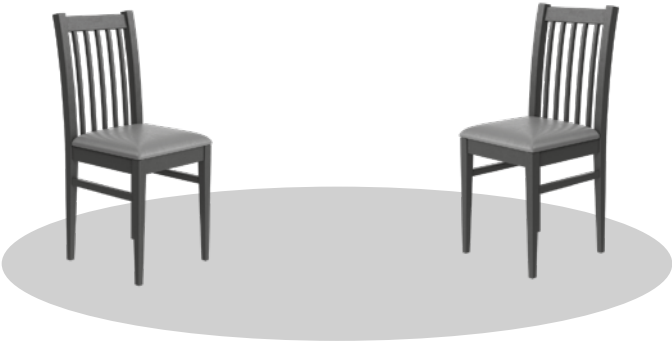

İÇİNDEKİLER

Attilâ İlhan	13
Vedat Türkali	29
Vedat Günyol	38
Ahmet Özer	47
Hasan Kıyafet	52
Turgut Çeviker	61
Vüs'at Orhan Bener	66
Zerrin Koç	70
Mahmut Makal	81
Semrin Şahin	85
Erdoğan Alkan	91
Behiç Ak	96
Emin Nedret İşli	100
Ozan Telli	107
Kadir İncesu	117
Mustafa Işık	124
Turhan Feyizoğlu	128
Osman Bozkurt	139
Salih Aydemir	148
İhsan Işık	155
Oktay Güzeloğlu	160
Akın Ersöz	168
Hatice Tarkan Doğanay	172
Meryem Gülbudak	179
Cemalettin Kavaklıgil	182
Turhan Gürkan	187
Rasih Nuri İleri	192

Bedri Koraman	203
Semih Poroy.....	212
İsmet Lokman.....	220
Kadir Doğruer	226
Mustafa Bilgin	233
Kürşat Coşgun	238
Yaşar Yenicele.....	243
Orhan Taylan.....	252
Altan Erkekli.....	257
Ferdi Akarnur	268
Hikmet Karagöz	274
Yekta Keçeli	281
Sırrı Gültekin.....	289
Zeynep Aliye.....	304
Aziz Sivaslıođlu	310
Tuncer Cücenoođlu.....	314
Ahmet Yıldız.....	317

ARAMIZDA KALMASIN

“Eğer şiiri besteleyecek kişi şairi ve şiiri anlayabildiyse, bestelerken şiirin aslını bozmaz.”

Attilâ Bey, son yıllarda özellikle Cumhuriyet gazetesinde yazdığınız yazılarınızda şu vurguyu yapıyorsunuz: “Bu hızlı özleşme Yeni Osmanlılarda olduğu gibi günümüz aydınlarını da halktan uzaklaştırıyor.” Bu duruşunuzun nedenlerine inersek neler söylersiniz?

Ben buna tamamen karşıyım. Önce şunu söyleyeyim: Dil Devrimi fikrini ortaya atan Mustafa Kemal Paşa’dır. Fakat burada hiç söylenmeyen bir şey var: Mustafa Kemal’in bundan vazgeçtiğidir. Mustafa Kemal Paşa Dil Devrimi’ne girer. Tüm uzmanları toplar. ‘Çok sadeleştirelim. Hiç Arapça-Farsça kelime kalmasın’ der. Hatta sırası geldikçe “Kamul Buyrul Tözeme” gibi laflar eder ki, bu Cumhuriyet Halk Fırkası demektir. İki şey dikkatimi çeker:

Birincisi, böyle bir şey yaptıklarında bin seneye yakın kültür mirasının gideceğini düşünür. Bunu fark ediyor. İkincisi, dil âlimleri birbiriyle anlaşamıyor. Birbirlerine düşüyorlar. Falih Rıfki Atay’ı, bir akşam tutuyor yanında Gazi. Anılarında var Falih Rıfki Atay’ın. Diğer misafirleri gidince Gazi, Falih Rıfki Bey’e, ‘Dili bir çıkmaza sokmuşuz’ diyor. Bunu aynen söylemiştir.

Dili üç kurala bağlamıştır:

Birincisi halkın konuştuğu dil, ikincisi yerinde bir karar: Türkçede başka dillerin kurallarıyla tamlama yapılamaz. Müdafaa-i Hukuk diyemezsiniz. Hakların müdafaa-i diyebilirsiniz. Müdafaa Türkçe diline girdiği gibidir. Ama Müdafaa-i Hukuk dediğinizde kurala uymuyorsunuz. Türkçe gidiyor. Üçüncüsü bir harikadır: Üniversitelerdeki eğitim mutlaka Türkçe olacaktır. O zaman değişti tabii ki. Şimdi birçok okulda olduğu gibi Tıbbiye’de Fransızca okutulurdu. Bütün üniversitelerde Türkçe terminoloji kullanılacaktır. Tıp terimleri mutlaka Türkçeleştirilecektir. İşte Gazi’nin devrimi budur. Bu işi ölümünden bir buçuk yıl önce çözmüştür.

Mustafa Kemal Paşa, dili bu üç kurala bağlamıştır. Halkın konuştuğu dile dokunmamak gerekir ona göre. Mesela tahsildar, müşavir Türkçedir. Bunlara dokunmamak gerekir. Halk böyle konuşuyor çünkü.

Falih Rifkî Atay, Atatürk'ün dil üzerine olan düşüncelerine bizi inandırabilmek için bu çalışmalardan önceki ve sonraki konuşmalarından örnekler verir. 'Kamul Buyrul Tözeme' diyen adam birden Cumhuriyet Halk Fırkası (CHF) diyor.

Gazi'nin konuşma üslubu Namık Kemal'dendir. Tekrar o konuşmaya dönüyor. Çünkü bu çıkmaz bir şeydir. Bu neden geri geliyor? Bunu İsmet Paşa getiriyor. İsmet Paşa neden tekrar geri getiriyor? Gazi bunu bir sonuca bağlamıştı. Bunu nasıl anlıyorsunuz biliyor musunuz? Mustafa Kemal Paşa'nın vefatına müteakip Türkiye'nin dış politikasının değişmesinden anlıyorsunuz.

Nedir bu dış politika değişiklikleri? Mustafa Kemal Paşa, İngiliz kralı ayağına geldiği halde Batı ile hiçbir anlaşma yapmadı. Hiç öyle bir anlaşma yoktur. Çünkü biliyordu ki, düşman Batı'ydı. Gazi'nin ölümünün ardından İsmet Paşa cumhurbaşkanı olduktan 144 gün sonra gitti ikili anlaşmayı imzaladı. O zaman okumuş olanlar bilir, ben de bu öğrencilerdenim. Felsefe okuduk, divan edebiyatı, tasavvuf edebiyatı, halk edebiyatı, hepsini okuduk. Birdenbire bunlar kenara itiliyor. Hasan Âli Yücel ile birlikte –Yücel aslında Mevlevîdir– Yunan, Latin meselesi ortaya çıkıyor. Bize dershanede Aristo ve Sofokles kitapları veriyorlardı. Latin kültürü empoze edilmeye çalışılıyordu. Türkiye bu kültür üzerinden gelişecek diyorlardı. O zaman bu dönen fırladıkların farkında değiliz. Bunu da modernleşme diye anlıyoruz. O sıralarda bir devrim yeniden devreye giriyor. Özleşmecilik olarak. Bu ısrarla yapılıyor. Niye! Eğer Gazi'nin dediğini kabul edersen, yeni nesillere mehtap dediğin zaman o nesiller divan edebiyatının tamamıyla gerilerine gider. Mehtap çağrışımlarıyla doludur. Bizim divan edebiyatımız o. Halbuki, dolunay dediğiniz zaman hiçbir yere gitmez. Çünkü çağrışım vermez. Sana “dolunay”ı kullan diyor. Şimdi dolunay deyince bir futbolcu akla gelir öncelikle. Yani hiçbir çağrışım yükü

yok. Mehtap dediğin zaman, hiç mehtap görmeden de onun heyecanını hissedersin.

İsmet Paşa da geçmişe bağlılığı ortadan kaldırmanın peşinde. Şimdi ABD'nin yaptığını o zaman İngiltere bize yapıyor. Kendi kültürümüzden koparmak, mümkünse Hıristiyanlaştırmak, kendilerine bağlamak. Bunu bizim nesil yavaş yavaş anladı. Ben işi iyice kavradım. Ciddi ciddi incelemeye başladım. Fransa'da bulunduğum zaman bir gün kütüphaneye 17-18 yaşında bir çocuk geldi. Şor Dorle'nin şiir kitabını istedi. Aldı okudu; notlar aldı. Şor Dorle 16.yy. yaşamış bir Fransız şairi. 18 yaşındaki Fransız genci onu anlıyor.

Bizde Cumhuriyet'in ilk kuşak şair ve yazarları okunmuyor. Unutuluyor. Amaçları bu zaten. Bizi kültürümüzden, tarihimizden koparmak isteyenlerin bir oyunu. Türkiye ilk 20 devlet arasında dünyada 16. sırada. Ama bizi dünya yok sayıyor. Şimdi Mustafa Kemal Paşa olacaktı ki, Orta Doğu'yu nasıl kontrol altına aldığını görecektiniz. Bu önemli. Askeri güç olarak dünyanın ilk 10'u içindeyiz ve 6. sıradayız. Böyle bir devlette başbakan oluyorsun. Gidip Bush önünde el ovuşturuyorsun. Türkler bunu kabul edemezler. Bu kavim bunu kaldıramaz. İşte etkisini göstermeye başladı. İşte burada "Öz Türkçe" denen nesnenin rolü var. Çünkü çocuklarımız o tarihi bilmiyorlar. Okumaya kalktığı zaman anlamıyor. Çünkü dili bozdular. Hiç unutmuyorum: Burada bir toplantı yapılacaktı. Okul müfredatı ile ilgili bir toplantı. Türk okullarındaki müfredat için. Bana da başvurdular. Dediler ki, illa siz de bulunun. "Ben oralara gelmem, politik işlere de giremem" dedim. Ama illa fikrimi soruyorsanız, liselerde Osmanlıca mecburi ders olarak okutulmalıdır. Bu yetmez; ayrıca Farsça ve Arapça da ihtiyari ders olarak konacak. Yoksa geçmişimizle bir ilişkimiz kalmıyor. Çocuklarımız bunu öğrenecekler ki, okuyabilsinler. Kültürünü, tarihini, kısaca kendini bilsin. Bunları bildikçe ortaya ulusal bir kültür çıkacaktır. O ulusal kültürün içinden entelektüel bir ulusalcı aydın çıkacak. Şimdi bu tip aydın yok. Bizim aydınımızın kimisi Fransız, kimisi İngiliz, kimisi Alman. Böyle bir tip ortaya çıkmış. Türk halkı bunları reddediyor, benimsemiyor.

Yansıma dergisinin 1973'teki bir sayısında sizinle yapılmış bir röportaj okudum. Orada bir sözünüz var. "Bizim aydınlarımız, toplumcu aydınlarımız kedinin pisliğini örtmesi gibi kendi pisliklerini, kendi hatalarını örter sürekli."

Ben hâlâ aynı düşüncedeyim. Sadece toplumcu aydınlar değil, liberal aydınımız da öyle. Liberal diye konuştuğun adam Türk liberali değil ki. Amerikan liberali. Türk liberali olsa, Amerikan çıkarlarına karşı çıkar. Mesela Ankara Sanayi Odası Başkanı Sinan Aygün bu tip bir karşı çıkış içinde. İşte Türk liberali o. "Sen kimsin yahu! Bu topraklarda ben ticaret yaparım" diyor. Gazi'nin söylediği de budur. Bunun güzel bir örneği var. Bizdeki ilk devrimciler başları sıkıştığında Avrupa'ya kaçarlar. Bu Tanzimat kafasıdır. Mustafa Kemal Paşa ise Anadolu'ya geçer. Anadolu'daki fark budur. İstiklal Savaşı'nı kazanırız. Onun için milli bir devletimiz olur. Onun için dünyaya kafa tutarız. Şimdi buradan bizi koparmak için her şeyimizi yabancılaştırmaya çalışıyorlar. Aydınlar da buna kanıyor ve yabancılaşıyor. Ama halk kanmıyor. Aydınlar ulusal bir kültür oluşturamadıkları için dine sarılıyor. Halk da aydınını sevmiyor. Aydın kendini savunmak için bunu yapıyor.

Yani halkla aydının arasındaki kopukluk buradan mı kaynaklanıyor?

Tamamen buradan kaynaklanıyor. İzahı da kolay. Benim şiirimi örnek vereyim sana. İçi başka. İki şairi de örnek verebilirim: Nâzım Hikmet ve Necip Fazıl. İki taban tabana zıt. Ama Türk halkı iki şairi de çok sever. İkisini de bağrına basar. Neden? Bizim bin senelik şiir sevgimizi kullanırlar. İkisinde de ortak nokta vardır. Ben yeni neslin içinde bunu yapan adamım. Ben de çok büyük ilgi görüyorum şair olarak halkımızdan. Bu neyi gösteriyor? Bu halk enayi değil. Onun sesini, onun duygularını anlatan yerlisine sen yabancı olduğun zaman hiç yüz vermiyor sana. Şimdi öyle adamlar var. Şiir kitabı basıyor. Bin adet. Yüz tane zor satıyor. Benim en kötü kitabım beş bin basılır. On bine doğru gider. Sen Türk halkını bu kadar küçümseyemezsin. Türklerin arkasında güçlü bir

kültür var. Arkamızda on yedi tane Türk devleti var. Son devletimiz Türkiye Cumhuriyeti'dir. Kalkıp ona buna el ovuşturuyorsun. Halk buna sinirleniyor. Etkisini göstermeye başladı. Dil Devrimi denen nesne de İsmet Paşa tarafından Türk halkını kendine yabancılaştırmak için ortaya atılmış bir oyundur. Ama biz birbirimizi anlamıyoruz. Peki baban, dedesini anlıyordu ama. Niye anlıyordu? Çünkü aynı dili konuşuyorlardı. Senin konuştuğun kuş dilini konuşmuyorlardı. Tanzimat'tan sonraki Türk aydınının ağzındaki bonsoir şimdi good bye oldu. Sonra İngilizceye döndü. Türk aydını kendini aydından saydırmak için halkına yabancılaştı.

Peki bu yabancılaşma halkla aydın arasında nasıl bir ilişki doğuruyor?

Şahsiyetini, kültürünü korumak için ümmet kültürüne sığınyor. Buna gerici diyemeyiz. Onlar dine sığınyor. Mustafa Kemal Paşa gibi bir aydın olsa peşinden koşa koşa gidecek. Ulusal kültürene, diline, tarihine yabancılaşan aydını sevmiyor halk. Ondan nefret ediyor. Bu yüzden bunları yapıyor.

Bilgi Yayinevi'nde "Bir Millet Uyanıyor" serisini yönetiyorsunuz. Bu dizinin amacı nedir?

"Bir Millet Uyanıyor" dizisi müthiş bir satış yapıyor. Çünkü burada ülkücü de var, komünist de var. Meğer herkes aynı şeyi düşünüyormuş. Çok net, politik bir amacı yok. Zaten parolasından bellidir. Parola vatan, işareti namus diye koyduk. Vatan ve namus söz konusu olunca ideolojiler bir kenara konur. Ne türlü olursa olsun, kafa yapısı ne olursa olsun bu ilkedeki yazılar derleniyor. Memleket tehlikede onu kurtarmalıyız. Bu dizi içinde 7,5 sene hapse yatmış ülkücü arkadaş var. Komünist partisinden, Kadiri tarikâtından yazar arkadaşlar var. Hepsi ortak bir şey düşünüyor. Memleket gidiyor. Bir şeyler yapılmalı. Benim bunlara bir sözüm var: "Memleketi bir sağlama çıkaralım. Sonra hesaplaşırız" diyorum. O sonraki iş. Evvela yabancılardan kurtulsun, kendini bulsun, yerine otursun. Ülkemiz yerinden kaydırıldı. Gitti gidecek. Onu